

**Zadania z języka polskiego do
fragmentu utworu: „Chłopiec,
który przeżył Auschwitz”
Tomasza Wandzela - poziom:
szkoła ponadpodstawowa**

**Patryk Daniel
Garkowski**

**Zadania z języka polskiego do
fragmentu utworu: „Chłopiec, który
przeżył Auschwitz” Tomasza
Wandzela - poziom: szkoła
ponadpodstawowa**

**Patryk Daniel
Garkowski**

Patryk Daniel Garkowski: Zadania z języka polskiego do fragmentu utworu:
„Chłopiec, który przeżył Auschwitz” Tomasza Wandzela - poziom: szkoła
ponadpodstawowa

ISBN: 978-83-8386-317-7

Data wydania: 24 lipca 2025 roku

Wydanie I

Wydawca: Patryk Daniel Garkowski

Projekt okładki: Patryk Daniel Garkowski

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego do fragmentu utworu: „Chłopiec, który przeżył Auschwitz” Tomasza Wandzela - poziom: szkoła ponadpodstawowa

fragment książki: „Chłopiec, który przeżył Auschwitz” Tomasza Wandzela:

„Co kilka dni, najczęściej, gdy jesteśmy po obiedzie, do przedszkola przychodzi doktor, ten sam, który każdego ranka zjawiał się, gdy byłem na rewirze. Tutaj nie ma tak groźnej miny jak w obozowym szpitalu. Jest sympatyczny, uśmiechnięty, a czasami nawet bawi się z którymś z dzieci. Nasze opiekunki przestają wtedy być wesołe i z poważnymi minami mówią do niego: „panie doktorze Mengele”. Jednak między sobą nazywają go aniołem śmierci. Dzieci uwielbiają odwiedzić pana doktora. Jest dla nas taki miły i rozdaje cukierki. Zawsze po jego wizytach jakieś dziecko zostaje zabrane. Czasami po kilku dniach wraca, a czasami nie. Pewnego dnia doktor zatrzymuje się przy mnie. Choć uśmiecha się przyjaźnie, czuję dziwny strach. Wkrótce potem jedna z opiekunek przywołuje mnie do siebie i prowadzi do baraku niedaleko przedszkola.

– A po co tam idę? – pytam wystraszony tym, że tak nagle przenoszą mnie w inne miejsce.

– To jest taki szpital dla dzieci, w którym pan doktor będzie ciebie badał – odpowiada opiekunka smutnym głosem. Rzeczywiście przed wejściem do niewielkiego baraku czeka już na nas doktor Mengele. Ubrany w biały fartuch spaceruje w kółko nerwowym krokiem.

– Następnym razem proszę się nie spóźniać, bo na pani miejsce mogę znaleźć setki bardziej punktualnych – mówi do opiekunki tak chłodnym tonem, że aż mi robi się zimno.

– Bardzo przepraszam, panie doktorze, to się już więcej nie powtórzy – przeprasza wystraszona opiekunka, ale doktor wcale jej nie słucha, tylko bierze mnie za rękę i wprowadza do baraku. Odwracając głowę, widzę, jak opiekunka szybkim krokiem wraca do przedszkola. Doktor prowadzi mnie do dużego pomieszczenia pełnego regałów, na których stoi mnóstwo dziwnych buteleczek i pojemników.

– Prawda, że prawie idealny Aryjczyk? – mówi do siedzącej przy stole kobiety, która tak samo jak doktor ma na sobie biały fartuch. Kobieta wstaje, wychodzi zza stołu i okrążając mnie kilka razy, dokładnie mi się przygląda.

– Jak zwykle ma pan rację – odpowiada wreszcie.

– Jednak jak tak na niego patrzę, dochodzę do wniosku, że o ile czaszka, włosy, nos i cera są aryjskie, to jego oczy za mało niebieskie, a za bardzo zielone – odzywa się znowu doktor, sadzając mnie na metalowym taborecie. Sam siada naprzeciw i uśmiechając się serdecznie, świeci mi w oczy ostrym światłem.

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego do fragmentu utworu: „Chłopiec, który przeżył Auschwitz” Tomasza Wandzela - poziom: szkoła ponadpodstawowa

– Ale my to naprawimy. Poprawimy co trzeba, abys godnie reprezentował niemiecki naród – mówi ściszym głosem. Nie rozumiem, dlaczego doktor chce poprawiać moje oczy. Przecież mama, babcia, tato, a nawet obie ciocie z obozu zawsze powtarzały, że wszystko mam piękne, a oczy to już wyjątkowo.

– No dobrze, pani Elzo, proszę zaprowadzić chłopca do sali, jutro się nim zajmę – nakazuje doktor, przestając świecić mi w oczy jasnym światłem. Przed odejściem przyjaźnie tarmosi moje włosy, które zdążyły już trochę odrosnąć, i częstuje cukierkiem.

Pani Elza bierze mnie za rękę i prowadzi do jeszcze większej sali, gdzie na łózkach leżą już inne dzieci. Na rękach, nogach i głowach mają zawinięte bandaże. Niektóre cicho jęczą, a pozostałe wyglądają, jakby spały. Wśród dzieci poznaję Kasię i Zosię, bliźniaczki, które zostały zabrane z przedszkola kilka dni temu.

– Tu będziesz spał – mówi pani Elza, pokazując metalowe łóżko przy oknie – zaraz przyniosę ci jeszcze jeden koc na wypadek, gdyby było ci w nocy zimno – dodaje i wychodzi z pomieszczenia. Siadam na łóżku i czuję, że zaczynam tęsknić za przedszkolem. Tam zawsze jest wesoło i gwarno, a tutaj, choć są dzieci, panuje smutek, nawet ściany są białe i zimne. Po wyjściu pani Elzy wstaję z łóżka i podchodzę do bliźniaczek. Wtedy widzę, że dziewczynki są ze sobą połączone, wcale się nie ruszają i wyglądają, jakby były martwe. Wystraszony tym widokiem szybko wracam na swoje łóżko. Rankiem pojawia się doktor i zabiera mnie do dziwnego pokoju. Na jego środku stoi wysoki stół. Pani Elza każe mi się na nim położyć, a gdy to robię, przywiązuje moje nogi i ręce skórzanymi pasami.

– Czy to będzie bolało? – pytam, kiedy widzę nad sobą uśmiechniętą twarz doktora.

– Może tylko troszeczkę – zapewnia, zakładając mi na głowę metalowe urządzenie, które powoduje, że wcale nie mogę zamknąć oczu.

– A teraz sprawimy, że będziesz miał cudownie niebieskie, aryjskie spojrzenie – mówi doktor, smarując moje oczy jakąś maścią, przez którą wszystko widzę jakby za mgłą. Ból przychodzi dopiero po chwili. Jest tak silny, że krzyczę, płaczę, próbuję się wyrwać, ale pasy trzymają mocno. Chcę zamknąć oczy, lecz urządzenie, które mam na głowie, przytrzymuje moje powieki. Doktor zachowuje się tak, jakby nie słyszał mojego płaczu i wołania. Powoli ze złośliwym uśmiechem na twarzy smaruje moje drugie oko. Po pewnym czasie zdejmuje mi z głowy urządzenie, kładzie na

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego do fragmentu utworu: „Chłopiec, który przeżył Auschwitz” Tomasza Wandzela - poziom: szkoła ponadpodstawowa

oczy watę i ciasno owija głowę bandażem.

– Pani Elzo, proszę zaprowadzić chłopca na salę i unieruchomić mu ręce, aby nie mógł zdjąć opatrunku – słyszę głos doktora. Teraz kiedy nie widzę jego twarzy, ten głos brzmi jakoś groźnie i jeszcze bardziej zaczynam się bać. Czuję, jak ciepła dłoń pani Elzy dotyka mojej ręki, pomaga mi zejść ze stołu i prowadzi w zupełnej ciemności. Boję się zrobić kolejny krok.

– Jestem tuż obok i nic ci się nie stanie – zapewnia kobieta. Jednak ja już jej nie wierzę. Podobnie jak doktorowi, który obiecywał, że nie będzie bolało. Kiedy już leżę na łóżku, pani Elza przywiązuje moje ręce do metalowej ramy łóżka.

– Teraz spróbuj zasnąć – mówi, gładząc mnie po głowie. Po chwili słyszę jej oddalające się kroki. Kiedy cichną, próbuję uwolnić związane ręce, ale skórzane pasy trzymają mocno. Zmęczony opadam na poduszkę i po chwili zasypiam. Kiedy się budzę, słyszę jakieś głosy. Rozpoznaję głos doktora.

– Z tych dwóch już nic nie będzie, proszę podać zastrzyk.

– Dobrze, panie doktorze – odpowiada jakaś kobieta o piskliwym głosie. Nie jest to pani Elza, jej głos brzmi zupełnie inaczej. Boję się, że doktor podejdzie również do mnie, ale tym razem nie jest mną zainteresowany. Dopiero po kilku dniach przychodzi i zdejmuje mi opatrunek. W pierwszej chwili mrużę oczy, bo wszystko mnie razi.”¹

1 T. Wandzel, *Chłopiec, który przeżył Auschwitz*, 2021, Wydawnictwo MG, s. 67-71.

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego do fragmentu utworu: „Chłopiec, który przeżył Auschwitz” Tomasza Wandzela -
poziom: szkoła ponadpodstawowa

Zadanie 1. Proszę wyjaśnić, czym różni się powieść biograficzna od autobiograficznej. (0-2 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 2. Co to jest literatura obozowa? Czy dzieło literackie Tomasza Wandzela pod tytułem: „Chłopiec, który przeżył Auschwitz” określić można mianem obozowej literatury? Uzasadnij swoją odpowiedź. (0-3 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3. Wyjaśnij, co to jest literatura faktu. I odpowiedz, czy książka Tomasza Wandzela: „Chłopiec, który przeżył Auschwitz” stanowi taką literaturę. Uzasadnij swoją odpowiedź. (0-3 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego do fragmentu utworu: „Chłopiec, który przeżył Auschwitz” Tomasza Wandzela - poziom: szkoła ponadpodstawowa

Zadanie 4. Jaki rodzaj narracji występuje w tekście? (0-1 p.)

- a) Narracja trzecioosobowa.
- b) Narracja pierwszoosobowa.
- c) Narracja w trzeciej osobie liczby pojedynczej.
- d) Narracja didaskaliowa.

Zadanie 5. Czym jest proza dokumentalna? Czy utwór Tomasza Wandzela „Chłopiec, który przeżył Auschwitz” stanowi dokumentalną prozę? Uzasadnij swoją odpowiedź. (0-3 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6. Jak zachowywał się doktor Mengele, kiedy przebywał on w przestrzeni przedszkola? Czy można powiedzieć, że starał się on zdobyć/uzyskać zaufanie wśród dzieci? (0-2 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. Opiekunki, pomiędzy sobą, nazywały doktora Mengele: (0-1 p.)

- a) dobrym wujaszkiem.
- b) uroczym dziadziusem.
- c) sprawiedliwą kostuchą.
- d) aniołem śmierci.

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego do fragmentu utworu: „Chłopiec, który przeżył Auschwitz” Tomasza Wandzela - poziom: szkoła ponadpodstawowa

Zadanie 8. Proszę ustalić prawdziwość stwierdzeń. (0-13 p.)

- 1) W tekście występują: motyw śmierci oraz motyw cierpienia. prawda/fałsz
- 2) Doktor Mengele nakazał opiekunkom w przedszkolu, ażeby obandażowały, skrępowwały one wszystkie dzieci, w tym bliźnięta, jak dżdżownice/robaki. prawda/fałsz
- 3) Narrator zauważa, że dzieci nie znosiły, nienawidziły wizyt doktora Mengele w przedszkolu, ponieważ zawsze kończyły się one egzekucjami na konkretnych, wytypowanych przez lekarza młodych organizmach. prawda/fałsz
- 4) Narrator to dorosły człowiek zlagrowany, który poniósł śmierć w wyniku eksperymentu medycznego przeprowadzonego przez doktora Mengele. prawda/fałsz
- 5) Doktor Mengele zapragnął zmienić kolor oczu głównego bohatera, czyli dziecka-narratora. prawda/fałsz
- 6) Chłopiec-narrator wcale nie wystraszył się, kiedy zobaczył bliźniaczki: Zosię oraz Kasię połączone ze sobą cieleśnie, zespolone ze sobą w jedność. prawda/fałsz
- 7) Doktor Mengele nigdy nie uśmiechał się, choćby nigdy on nie uśmiechał się, kiedy zadawał komuś cierpienia, gdy wyrządzał komuś krzywdę. prawda/fałsz
- 8) Lekarka Elza bez mrugnięcia okiem uśmierciła chłopca-narratora oraz dwie zespolone w jedno ciało bliźniaczki: Zosię, Kasię. prawda/fałsz
- 9) Doktor Mengele przestrzegał zawsze etyki swojego zawodu. prawda/fałsz
- 10) Doktor Mengele zawsze unikał dotykania dzieci, ponieważ się nimi brzydził i uważał je za obrzydliwe larwy, robale. prawda/fałsz
- 11) Nogi, ręce głównego bohatera utworu, będącego jednocześnie narratorem, zostały skrępowane pasami skórzanymi. prawda/fałsz
- 12) Metalowe urządzenie założone na głowę chłopca-narratora uniemożliwiało owemu dziecku zamknięcie oczu. prawda/fałsz
- 13) Kiedy chłopiec-narrator ma zasłonięte oczy, to wyraźnie w warstwie narracji zostaje zwrócona większa uwaga na doznania dwóch innych niż wzrok zmysłów - mianowicie zwraca uwagę narracja wtedy na doznania słuchowe chłopca oraz na jego doznania dotykowe, lecz nie znaczy to, że wówczas w warstwie narracyjnej występują środki artystyczne synestezje - takich synestezji nie ma we fragmencie utworu wcale, zupełnie. prawda/fałsz

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego do fragmentu utworu: „Chłopiec, który przeżył Auschwitz” Tomasza Wandzela - poziom: szkoła ponadpodstawowa

Zadanie 9. Czym są infantylizmy oraz wypowiedzenia infantylne? Ty rozstrzygnij, czy konstrukcja zdaniowa: „To jest taki szpital dla dzieci, w którym pan doktor będzie ciebie badał” (są to słowa wypowiedziane przez opiekunkę do dziecka) stanowi infantylną. Odpowiedź swoją uzasadnij. (0-3 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 10. Jak sądzisz, dlaczego opiekunka mówiąc do chłopca o szpitalu, gdzie pan doktor będzie tego chłopca badał, miała głos smutny? O czym świadczyć mógł smutny głos owej postaci? (0-1 p.)

.....

.....

.....

.....

Zadanie 11. Podaj dwie cechy charakteru doktora Mengele. (0-2 p.)

- 1)
- 2)

Zadanie 12. Przytocz z tekstu jedno zdrobnienie i określ jego możliwą funkcję/możliwe funkcje. (0-2 p.)

zdrobnienie	możliwa funkcja/możliwe funkcje tego zdrobnienia

Patryk Daniel Garkowski:

Zadania z języka polskiego do fragmentu utworu: „Chłopiec, który przeżył Auschwitz” Tomasza Wandzela - poziom: szkoła ponadpodstawowa

Zadanie 13. Na podstawie tekstu odpowiedz, co stało się z bliźniaczkami: Zosią, Kasią. (0-1 p.)

.....

.....

.....

.....

Zadanie 14. Wytlumacz, czym są pseudoeksperymenty medyczne i odpowiedz, czy doktor Mengele takowe przeprowadzał. (0-2 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 15. Co to jest narracja behawioralna? Czy w tekście taka narracja/behawioryzm występuje? Uzasadnij swoje stanowisko w tej materii. (0-3 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 16. Czy według Ciebie doktorowi Mengele sprawianie, przysparzanie dzieciom cierpień, torturowanie ich sprawiało przyjemność? Swoje stanowisko uzasadnij poprzez odwołanie się do fragmentu utworu Tomasza Wandzela. (0-2 p.)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....